

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Vj/088-40/2011.

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa az Algács István ügyvezető által képviselt **Invest Holding Solution Kft.** (Budapest) eljárás alá vont vállalkozás ellen fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tárgyában folytatott versenyfelügyeleti eljárásban meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t .

Az eljáró versenytanács megállapítja, hogy az Invest Holding Solution Kft. 2011. január 3. és 2011. november 15. között a fogyasztói csoportokkal kapcsolatos, nyomtatott sajtóban megjelent reklámjaival fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott.

Az eljáró versenytanács az Invest Holding Solution Kft. számára megtiltja a jogsértő magatartás további folytatását, a jelen határozat kézhezvételétől számított 15 nap elteltével.

Az eljáró versenytanács emellett kötelezi az Invest Holding Solution Kft.-t 14.889.800 Ft (tizennégy millió nyolcszáznyolcvankilencezer nyolcszáz forint) összegű versenyfelügyeleti bírság megfizetésére, amelyet a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételi számlája javára köteles megfizetni, a közlemény rovatban feltüntetve az eljárás alá vont nevét, a versenyfelügyeleti eljárás számát és a befizetés jogcímét (bírság).

Ha a kötelezett a bírságfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, késedelmi pótléket köteles fizetni. A késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. A bírság és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a Gazdasági Versenyhivatal megindítja a határozat végrehajtását.

A határozat felülvizsgálatát a kézhezvételtől számított 30 napon belül a Fővárosi Törvényszéknek címzett, de a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsánál benyújtható vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel lehet kérni. A Fővárosi Törvényszék a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart, mely kérelmet az ügyfél a keresetlevelében terjesztheti elő.

Az eljáró versenytanács meghozta továbbá az alábbi

v é g z é s t .

Az eljáró versenytanács az Invest Holding Solution Kft. által a fogyasztói csoportokkal összefüggésben a szerződéskötéshez kapcsolódóan nyújtott tájékoztatások tekintetében a versenyfelügyeleti eljárást – bizonyítottság hiányában – megszünteti.

A végzés felülvizsgálatát a kézhezvételétől számított 8 napon belül a Fővárosi Törvényszékhez címzett, de a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsánál benyújtandó, vagy ajánlott küldeményként postára adott jogorvoslati kérelemmel lehet kérni. A kérelmet a Fővárosi Törvényszék nemperes eljárásban bírálja felül, amely során kizárólag okirati bizonyításnak van helye, azonban a bíróság a feleket a szükségeshez képest meghallgathatja.

Ha a jogorvoslatra jogosult az egybefoglalt határozat és végzés ellen jogorvoslattal él, a határozat elleni jogorvoslat szabályait kell alkalmazni.

I n d o k o l á s

I.

Az eljárás megindításának körülményei

1. A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) – több tucatnyi fogyasztói jelzés alapján – 2011. november 15-én kelt Vj/088/2011. számú végzésével versenyfelügyeleti eljárást indított az Invest Holding Solution Kft. (a továbbiakban: Invest Holding Kft. vagy eljárás alá vont) ellen, mivel észlelte, hogy az Invest Holding Kft. által kezelt, működtetett fogyasztói csoportokat népszerűsítő kereskedelmi gyakorlatok a fogyasztók részére valószínűsíthetően nem egyértelműen adnak információt a fogyasztói csoportok azon lényeges tulajdonságairól, amelyek alapján a fogyasztók számára egyértelműen érzékelhető lenne, hogy milyen konstrukcióról van szó. Így többek között a vásárlói jog gyakorlásának tartalmáról és bizonytalan idejéről, a kockázati tényezőről, a megszerezhető termékek jellegéről, a fogyasztói csoportban történő részvétel költségeiről adott tájékoztatások tekinthetők kifogásolhatónak. Előbbiek révén az ügyfél annak reményében kívánhat szerződést kötni a fogyasztói csoport szervezőjével, hogy hamarosan pénzhez jut.
2. A fenti magatartással az Invest Holding Kft. a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) 6. §-ának (1) bekezdésében foglalt tényállás megvalósításával valószínűsíthetően megsértette az Fttv. 3. §-ának (1) és (3) bekezdéseiben előírt tilalmat.
3. A Vj/088/2011. számú végzés alapján a versenyfelügyeleti eljárás az eljárás alá vont működésének kezdete, 2010. december 31. és 2011. november 15. közötti, az eljárás alá vont által kezelt, működtetett fogyasztói csoportokkal kapcsolatos valamennyi kereskedelmi gyakorlatra kiterjed.

II.

Az eljárás alá vont

4. A fogyasztói csoportok szervezésével, működtetésével foglalkozó eljárás alá vont vállalkozás 2010. december 31-én került bejegyzésre. A vállalkozás székhelye 2011. decembere előtt 1143 Budapest, Hungária körút 83. cím alatt volt.
5. Az eljárás alá vont 2011. évre vonatkozó nettó árbevétele 148.898.000,- Ft volt a Céginformációs és Elektronikus Cégeljárásban Közreműködő Szolgálat által működtetett nyilvántartás adatai alapján.¹

¹ Vj/088-030/2011. számú irat

III.

A fogyasztói csoport

6. A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Fgytv.) 2. §-ának i) pontja értelmében fogyasztói csoport a szervezők - díjazás ellenében történő - közreműködésével a csoport tagjai pénzének összegyűjtésén alapuló minden olyan csoport, amelynek célja, hogy minden tagja az általa előre meghatározott dolog tulajdonjogát a tagok befizetéseiből, előre meghatározott időtartamon belül - véletlenszerű vagy többletfeltételek vállalásától függő kiválasztás útján - a csoport segítségével megszerezze.
7. A fogyasztói csoport
 - egy olyan önkéntes, ideiglenes vásárlási társulás, amely
 - speciális előtakarékosági formát kombinál
 - részletre történő vásárlással, és amely
 - szerencseelemet is tartalmaz, s amelyet
 - azzal a céllal hoznak létre, hogy meghatározott áruk (ingó vagy ingatlan dolog) tulajdonjogát az adott csoport egyes tagjai a csoport segítségével megszerezzék.
8. A csoport tagjai vállalják, hogy meghatározott ideig meghatározott összeget fizetnek be havonta abból a célból, hogy a megvásárolni kívánt dologra vonatkozó vásárlási jogot szerezzenek. A fogyasztói csoportokban való vásárlási forma ugyanakkor a hagyományos részletvásárlástól eltérő feltételeket teremt, így például az áruhoz jutás nem az első részlet megfizetésével egyidejűleg történik meg.
9. A szervező által rendszeresen megrendezett közgyűléseken megtartott sorsolásokon és/vagy előtörlesztés vállalása következtében dől el (ez utóbbi esetben annak alapján, hogy melyik tag vállalja a legtöbb még hátralévő részlet esedékesség előtti megfizetését), hogy a csoport résztvevői közül az adott alkalommal kik jutnak hozzá a vásárlási joghoz (kiket illet meg a kedvezményezett minőség), mely tagok számára nyílik meg a lehetősége annak, hogy megvásárolják a meghatározott ingóságot vagy ingatlant. A vásárlói joghoz való jutást követően is fennáll a tag fizetési kötelezettsége a futamidő végéig.
10. A futamidő végén, az összes törlesztő részlet hiánytalan teljesítése esetén az a fogyasztó is hozzájuthat (adott esetben akár 5-25 év múlva) a vásárlási joghoz, akit a futamidő alatt nem sorsoltak ki, illetve akinek anyagi forrásai nem tették lehetővé, hogy előtörlesztést vállaljon (azon fogyasztók esetében, akik a futamidő legelején jutnak a vásárlási joghoz, az előtakarékosági jelleg háttérbe szorul, és a részletfizetési jelleg dominál).
11. A fogyasztói csoportok működésének lényeges tulajdonsága a szerencseelem, amely nemcsak a sorsolással, hanem az előtörlesztés vállalásának lehetőségével összefüggésben is megmutatkozik, mivel a csoporttag előtt nem ismert és általa nem befolyásolható a többi csoporttag előtörlesztés-vállalási hajlandósága, nem tudható előre, hogy a vásárlói joghoz jutáshoz hány havi törlesztőrészlet felajánlása szükséges. Az előtörlesztés-vállalás lehetősége tehát olyan helyzetbe hozza a csoporttagokat egymással szemben, hogy kedvezményezettként történő mielőbbi kiválasztásuk érdekében versenyezniük kell, ami a kevésbé fizetőképes csoporttag előre nem ismert, kiszámíthatatlan hátrásorolásával járhat.
12. Kiemelendő, hogy ha a fogyasztó magasabb szerződéses értéket köt ki (az általa megszerezni tervezett dolog vételárát több millió forintban határozza meg), akkor több szerződéses pozícióval (több tagsággal, szerződéssel) kell rendelkeznie, s így az általa

kívánt összeghez csak akkor juthat hozzá, ha mindegyik szerződéses pozícióra egyszerre sorsolják ki, vagy mindegyik csoportban ő ajánlja fel a legnagyobb törlesztőrészletet.

13. A fentiek egyben azt is eredményezik, hogy a fogyasztó bizonytalanságban van abban a vonatkozásban, hogy mikor jut a vásárlási joghoz, s ezáltal a fogyasztói csoportba történő belépéskor megszerezni kívánt áruhoz.
14. A fogyasztói csoportok szervezését, működését külön speciális jogszabály a vizsgálattal érintett időszakban nem szabályozta. Az Fgytv. 162. §-ának (6) bekezdésével módosított 16/B. §-a 2012. január 1-jétől előírja, hogy fogyasztói csoport 2014. január 1-jéig nem hozható létre. A törvény 55. §-a (1) bekezdésének 1) pontja felhatalmazza a Kormányt, hogy a fogyasztói csoportok szervezésére és működésére, valamint a fogyasztói csoportokkal kapcsolatos fogyasztóvédelmi hatósági feladatok ellátását végző szerv kijelölésére, annak feladat- és hatáskörére vonatkozó részletes szabályokat rendelettel határozza meg.
15. A fogyasztói csoportok szervezőivel történő kapcsolatfelvétel kezdeményezése reklámokon, ügynöki hálózaton keresztül valósul meg. A fogyasztói csoportok szervezését az elmúlt években jellemzően széleskörű és intenzív reklámozás kísérte. A nyomtatott sajtóban a reklámok reklámújságokban, nagyobb példányszámú ingyenes vagy jellemzően szórakoztató napilapokban, körzeti magazinokban jelentek meg, olyanokban, ahol számos termék és szolgáltatás apróhirdetése mellett hitelközvetítők vagy más pénzügyi termékek hirdetései is megtalálhatóak.
16. A pénzügyi válság kitörése óta egyre magasabb a Központi Hitelinformációs Rendszer (KHR, ismertebb nevén: BAR-lista) alrendszerében – különösen a lakossági alrendszerben – nyilvántartott fennálló mulasztások, tartozások száma², és (részben ezáltal) azon személyek száma, akik bankoktól, hitelintézetektől, illetve pénzügyi vállalkozásoktól további hitelre nem számíthatnak. A fogyasztói csoportokat szervező cégek elsősorban ezeket a pénzügyileg sérülékeny fogyasztókat célozzák meg hirdetéseikkel.
17. A termék (vásárlási jog megszerzése fogyasztói csoport tagjaként) célcsoportja elsődlegesen tehát az a fogyasztói réteg, amely valamilyen objektív oknál fogva nem tud banki hitelt vagy egyéb pénzügyi terméket igénybe venni, az ún. BAR-listások, azok, akiknek a jövedelmi szerkezete nem teszi lehetővé, hogy a bankok által kért feltételeknek megfeleljenek (nyugdíjasok, alacsony jövedelemmel bejelentett egyéni vállalkozók stb.), nem rendelkeznek a hitelfelvételhez szükséges önerővel, nem rendelkeznek a jelzáloghitel felvételéhez szükséges terhelhető ingatlannal, nem tudnak kezest, adóstársat állítani stb. E fogyasztói körnek jellemzően azonnal van szüksége az általa igényelt összegre és nem esetlegesen 15-25 év múlva. Az előbbieken alapján tehát a fogyasztói csoport nyújtotta lehetőség ténylegesen nem tekinthető a hitel alternatívájának.
18. Az elmúlt években a Gazdasági Versenyhivatal több eljárást³ folytatott fogyasztói csoportokat szervező vállalkozásokkal szemben, megállapítva, hogy a vállalkozások a fogyasztók megtévesztésére alkalmas magatartást tanúsítottak. Az eljáró versenytanács határozataival szemben benyújtott kereseteket a bíróságok elutasították.

² <http://www.bisz.hu/khr>

³ Vj-1/2005., Vj-149/2005., Vj-150/2005., Vj-183/2005., Vj-207/2005., Vj-163/2007., Vj-115/2008., Vj-111/2009., Vj-132/2009., Vj-13/2010., Vj-18/2010., Vj-28/2010., Vj-45/2010., Vj-65/2010., Vj-90/2010., Vj-91/2010., Vj-2/2011., Vj-3/2011., Vj-5/2011., Vj-33/2011., Vj-57/2011., Vj-69/2011., Vj-71/2011.

IV.

Az Invest Holding Kft. által szervezett fogyasztói csoportok jellemzői

19. Az Invest Holding Kft. a fogyasztói csoportok szervezésével kapcsolatos tevékenységét 2011 januárjában kezdte meg. Az Invest Holding Kft. által általános szerződési feltételekként alkalmazott Részvételi Szabályzatban (a továbbiakban: RSZ)⁴ foglaltak alapján az eljárás alá vont által szervezett és működtetett fogyasztói csoportok jellemzői az alábbiak szerint foglalhatók össze.
20. Az RSZ értelmében az Invest Holding Kft. mint szervező arra kötelezi magát, hogy a szerződés tárgyának az eladója, valamint a megbízó között létrejövő adásvételi szerződés megkötését elősegíti oly módon, hogy az arra vonatkozó szerződés megköthető legyen és a megbízó a dolog tulajdonjogát a megbízási szerződésben meghatározott számú havi összeg megfizetése mellett megszerezhesse. A megbízási tárgy a szerződés tárgyát képező dolog, szolgáltatás „részletfizetéses” megszerzésének elősegítése fogyasztói csoportok szervezése útján.
21. A megbízott szerződéses feladatát több megbízóval együttműködve, belőlük mint résztvevőkből csoportot szervezve látja el. A csoport természetes és/vagy jogi személyekből állhat, tagjai az Invest Holding Kft.-vel egyenként állnak szerződéses jogviszonyban.
22. A fogyasztói csoportot szervező megbízott a csoportba belépő személyek által befizetett díjelőlegekből a csoport részére elkülönített pénzügyi alapot képez. A tagok havonta egy meghatározott összeg fizetésére vállallnak kötelezettséget, amely két részből tevődik össze:
 - a dolog vételára elosztva a csoport működési hónapjainak számával, ez az ún. havi alaprészlet (ezek a befizetések képezik a csoport közös alapját),
 - a szerződés szerint fennmaradó, ÁFA-val növelt megbízási díj elosztva ugyancsak a csoport működési hónapjainak számával (a megbízási díj nem része a közös alapnak, a megbízottat illeti szerződéses kötelezettségeinek teljesítéséért, és a havi részletfizetések időpontjában, a részletek arányában esedékes).
23. A fentiekén túl a tagok szerződéskötéskor regisztrációs díjat (az RSZ 1.3. pontjában regisztrációs szerződéskötési díjnak, az RSZ 2.2 pontjában egyszeri szerződéskötési díjnak, az RSZ 7. pontjában egyszeri regisztrációs szerződéskötési díjnak nevezi az eljárás alá vont ezt az egyszeri, a szerződéskötéshez kapcsolódó díjat) fizetnek az eljárás alá vontnak. A regisztrációs (szerződéskötési) díj a megbízott bevételeit képezi.
24. Az RSZ 2.2. pontja értelmében a szerződéskötési díjat – a szerződéskötéskor egyedileg meghatározott módon, hónapokra bontva – az eljárás alá vont jóváírja megbízási díjként, így ezekben a meghatározott hónapokban a tagnak nem kell megbízási díjat fizetnie, amennyiben egyébként szerződészerűen teljesíti fizetési kötelezettségét.
25. A megszerzendő dologhoz tartozó vásárlói jog megszerzése, illetve az előtörlesztés vállalása, azaz a kedvezményezettként való kiválasztás közgyűlésen történik, amelynek minimum 3 havonta történő lebonyolításáról a fogyasztói csoport szervezője gondoskodik. A megbízott meghatározza, hogy a közös alap alapján hány vásárlói jog átadására nyílik lehetőség az adott elbíráláson. Az ily módon meghatározott számú vásárlói jog átadására vonatkozóan a kijelölés az RSZ (és az Invest Holding Kft. által a fogyasztóknak átadott „Tájékoztató”) szerint előtörlesztés vállalása vagy kiválasztás útján történik.

⁴ Vj/088-002/2011. számú irat

26. Az RSZ rendelkezései szerint az előtörlesztés vállalása nem árverseny, hanem a törlesztőrészletek esedékesség előtt történő befizetésére vonatkozó felajánlás, melynek alapján az előtörlesztés-vállalási eljárás során az lesz a nyertes, aki az adott havi elbíráláson a legtöbb aktuális havi részlet esedékesség előtti befizetését ígéri és teljesíti. Az előtörlesztés-vállalás azon aktuális havi törlesztőrészletek számát jelöli, amelyek befizetésére a megbízó a jog elnyerése után kötelezettséget vállal. Több azonos mértékű előtörlesztés-vállalás esetén a sorrend kijelölésének módjáról a megbízott jogosult dönteni.
27. A megbízott az előtörlesztés befizetésével kapcsolatban kedvezményt adhat, de a csoport részére elkülönített pénzügyi alap nem sérülhet. A nyertes megbízó törlesztési időtartama az előtörlesztés-vállalás mértékével lerövidül.
28. A tagokat a szerződés keltétől számított 30 napig indoklás nélküli elállási jog illeti meg. Az RSZ megfogalmazása szerint az elállás a szerződést felbontja, és a megbízott a regisztrációs díj 12.000 Ft-on felüli részét a megbízónak visszatéríti. A RSZ alapján a megbízó tudomásul veszi, hogy amennyiben a soron következő elbíráláson részt vesz, úgy számára a 30 napos elállási határidő lerövidül a közgyűlés napjáig.
29. Az RSZ alapján a kedvezményezettként kiválasztásra nem került megbízó a vásárlói jog átvétele előtt a megbízási szerződést felmondhatja, amely esetben a szervező a befizetett havi alaprészletek összegét a szerződésben meghatározott időtartam lejártát megelőzően visszafizetheti. A visszafizetés azonban a szervező számára lehetőség, nem kötelezettség. A visszafizetés további feltétele, hogy az csak a szervező saját pénzeszközei terhére történhet, a csoport vagyona visszafizetés által nem csökkenthető. A megbízó, ha kedvezményezettként kiválasztásra került, a szerződést rendes felmondással nem szüntetheti meg mindaddig, amíg a szerződésben meghatározott valamennyi fizetési és egyéb kötelezettségeinek maradéktalanul eleget nem tett. A felmondás, elállás jogkövetkezménye, hogy a befizetett vételár, előleg a megbízási díj levonásával a megbízó részére kamatmentesen a futamidő végén kerül visszafizetésre.
30. Az RSZ alapján a szervező a kedvezményezettként kiválasztásra még nem került megbízóval szemben a szerződést azonnali hatállyal felmondhatja, amennyiben a megbízó a szerződésben foglalt rendelkezéseket megszegi, így különösen, ha kettőnél több havi részletfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget. A szerződés azonnali hatályú felmondása esetén a megbízóval történő elszámolásra a szerződésben rögzített időtartam végén kerül sor, a szervező azonban jogosult visszafizetési lehetőséggel élni.
31. Felmondás esetén a szerződéskötési díj nem kerül visszafizetésre.
32. Az Invest Holding Kft. által szervezett fogyasztói csoportok számáról, futamidejéről, a csoporttagok számáról, a szerződéstől való elállás vagy a felmondás lehetőségével élő fogyasztók arányáról, a ténylegesen átadott fogyasztói jogok alakulásáról nem állnak rendelkezésre információk, mivel az eljárás alá vont a versenyfelügyeleti eljárás során együttműködési kötelezettségének nem tett eleget.

V.

A vizsgált kereskedelmi gyakorlat

33. A Vj/88/2011. számú végzés alapján a jelen eljárásban vizsgált kereskedelmi gyakorlatot az Invest Holding Kft. fogyasztói csoportokkal kapcsolatos 2010. december 31. és 2011. november 15. között tanúsított teljes tájékoztatási gyakorlata képezi.

Szerződéskötéshez kapcsolódó tájékoztatások

34. Az eljáró versenytanács korábbi ügyekből származó hivatalos tudomása szerint a fogyasztói csoportok iránt a reklámok alapján érdeklődő fogyasztóknak az értékesítési irodákban dolgozó üzletkötők telefonon és személyesen nyújtanak további tájékoztatást. A fogyasztók „Megbízási szerződés” megkötésével csatlakoznak a fogyasztói csoporthoz, amelynek mellékletét képezi a „Tájékoztató” és a RSZ.

Szóbeli tájékoztatás

35. A jelen versenyfelügyeleti eljárásban az üzletkötők által nyújtott szóbeli tájékoztatás tartalmával, menetével kapcsolatban nem áll rendelkezésre információ.

Megbízási szerződés⁵

36. A „Megbízási szerződés” a csoporttag és a megbízott adatai mellett a szerződés tárgyát képező dolog megnevezését és a szerződés értékét, a választott fogyasztói csoport főbb adatait, a szerződéskötési, a havi és az éves bruttó megbízási díjat, valamint a megbízás tartalmának rövid leírását tartalmazza.

Tájékoztató⁶

37. A „Tájékoztató” tartalmazza, hogy

- a vásárlói jog elnyerésére a szerződésben meghatározott időtartamon belül az Invest Holding Kft. megbízottjainak és alkalmazottjainak semmilyen befolyásuk nincs;
- az Invest Holding Kft. nem hitelintézet, nem bank, semmilyen pénzügyi szolgáltatást vagy kiegészítő pénzügyi szolgáltatást nem végez, hitelt nem nyújt, tevékenysége kizárólag fogyasztói csoportok szervezésére és működtetésére irányul;
- a csoporttagok vásárlói joghoz juthatnak a futamidő során;
- a csoporttag előtörlesztés vállalásával, illetve kiválasztás útján juthat a vásárlói jogához;
- vásárlói jog elnyerésének időpontja előre nem meghatározható, előfordulhat, hogy a fogyasztó csak a futamidő végén jut hozzá;
- az elállási jog gyakorlása mely feltételek szerint történhet;
- egyidejűleg több szerződés kötése esetén a fogyasztó valószínűleg eltérő időpontban fog hozzájutni az egyes vásárlói jogokhoz.

Általános szerződési feltételeket tartalmazó Részvételi Szabályzat⁷

38. A RSZ részletes ismertetését a IV. fejezet tartalmazza.

Reklámok, nyomtatott sajtóban megjelent hirdetések

39. Az Invest Holding Kft. az eljárással érintett fogyasztói csoportokat szervező tevékenység népszerűsítése céljából rendszeresen jelentetett meg hirdetéseket a nyomtatott sajtóban a vizsgált időszakban. A vizsgált időszakon belül az első tényleges megjelenés 2011. január 3-án történt.

⁵ Vj/088-002/2011. számú irat

⁶ Vj/088-002/2011. számú irat

⁷ Vj/088-002/2011. számú irat

40. A nyomtatott sajtóban megjelent reklámok szövegezése az alábbi volt:

- a) *„Nagy fogásról álmodik?
Együtt megteremtjük hozzá az eszközöket!
1.000.000.-Ft havi fix 2.778.-Ft-tól
4.000.000.-Ft havi fix 11.111.-Ft-tól
8.000.000.-Ft havi fix 22.222.-Ft-tól
35.000.000.-Ft havi fix 97.222.- Ft-tól
+Megbízási díj 2,3%/év
- Minimálbér, tiltólista nem akadály!
- Magánszemélyek, cégek, kezdő vállalkozások részére is!
- Életkor megkötés nélkül!
1143 Budapest, Hungária krt. 83., Tel: 06-1/888-3333
Nyitva: H-P:8.00-18.00, Szombat: 9.00-13.00
Hirdetésünk nem teljeskörű, részletekért érdeklődjön elérhetőségeinken!
Cégünk tevékenysége fogyasztói csoportok működésére irányul.”*
- b) *„Kívánjon valamit!
Kívánjunk együtt és teljesülnek álmai!
1.000.000.-Ft havi fix 2.778.-Ft-tól
4.000.000.-Ft havi fix 11.111.-Ft-tól
8.000.000.-Ft havi fix 22.222.-Ft-tól
35.000.000.-Ft havi fix 97.222.- Ft-tól
+Megbízási díj 2,3%/év
Nálunk nincs regisztrációs díj!
• Minimálbér, tiltólista nem akadály!
• Magánszemélyek, cégek, kezdő vállalkozások részére is!
• Életkor megkötés nélkül!
1143 Budapest, Hungária krt. 83., Tel: 06-1/888-3333
Nyitva: H-P:8.00-18.00, Szombat: 9.00-13.00
Hirdetésünk nem teljeskörű, részletekért érdeklődjön elérhetőségeinken!
Cégünk tevékenysége fogyasztói csoportok működésére irányul.”*
- c) *„Megoldást keres vágyai megvalósításához?
Teremtsük meg együtt a feltételeket!
1.000.000.-Ft havi fix 2.778.-Ft-tól
4.000.000.-Ft havi fix 11.111.-Ft-tól
8.000.000.-Ft havi fix 22.222.-Ft-tól
35.000.000.-Ft havi fix 97.222.- Ft-tól
+Megbízási díj 2,3%/év
Nálunk nincs regisztrációs díj!
• Minimálbér, tiltólista nem akadály!
• Magánszemélyek, cégek, kezdő vállalkozások részére is!
• Életkor megkötés nélkül!
1143 Budapest, Hungária krt. 83., Tel: 06-1/888-3333
Nyitva: H-P:8.00-18.00, Szombat: 9.00-13.00
Hirdetésünk nem teljeskörű, részletekért érdeklődjön elérhetőségeinken!
Cégünk tevékenysége fogyasztói csoportok működésére irányul.”*
- d) *„ÖSSZEL ÖLÉBE HULLANAK A LEHETŐSÉGEK!
Elérhető célok:
1.000.000.-Ft havi fix 2.778.-Ft-tól*

+Mebízási díj 2,3%/év
„0.-Ft” REJTETT KÖLTSÉG!

- Minimálbér, tiltólista nem akadály!
- Magánszemélyek, cégek, kezdő vállalkozások részére is!
- Életkor megkötés nélkül!

Tel: 06-1/888-3333

1143 Budapest, Hungária krt. 83., Nyitva: H-P:8.00-18.00

Hirdetésünk nem teljeskörű, részletekért érdeklődjön elérhetőségeinken! A vásárlói joghoz jutás időpontja a szerződésben vállalt feltételek teljesülésétől függ. Cégünk tevékenysége fogyasztói csoportok működésére irányul.”

e) „ÉRDEKLI?

1.000.000.-Ft havi fix 2.778.-Ft-tól

4.000.000.-Ft havi fix 11.111.-Ft-tól

8.000.000.-Ft havi fix 22.222.-Ft-tól

35.000.000.-Ft havi fix 97.222.- Ft-tól

+Mebízási díj 2,3%/év

- Minimálbér, tiltólista nem akadály!
- Magánszemélyek, cégek, kezdő vállalkozások részére is!
- Életkor megkötés nélkül!

Tel: 06-1/888-3333

1143 Budapest, Hungária krt. 83., Nyitva: H-P:8.00-18.00

Hirdetésünk nem teljeskörű, részletekért érdeklődjön elérhetőségeinken! A vásárlói joghoz jutás időpontja a szerződésben vállalt feltételek teljesülésétől függ. Cégünk tevékenysége fogyasztói csoportok működésére irányul.”

f) „HITEL HELYETT!

Meglepetés a decemberben indított szerződéseknél! *

1.000.000.-Ft havi fix 2.778.-Ft-tól

4.000.000.-Ft havi fix 11.111.-Ft-tól

8.000.000.-Ft havi fix 22.222.-Ft-tól

35.000.000.-Ft havi fix 97.222.- Ft-tól

+Mebízási díj 2,3%/év

- Minimálbér, tiltólista nem akadály!
- Magánszemélyek, cégek, kezdő vállalkozások részére is!
- Életkor megkötés nélkül!

Tel: 06-1/888-3333

1143 Budapest, Hungária krt. 83., Nyitva: H-P:8.00-18.00

Hirdetésünk nem teljeskörű, részletekért érdeklődjön elérhetőségeinken! A vásárlói joghoz jutás időpontja a szerződésben vállalt feltételek teljesülésétől függ. Cégünk tevékenysége fogyasztói csoportok működésére irányul.

*Részletekről érdeklődjön személyesen.”

g) „NEKÜNK CSAK ÖN SZÁMÍT!

Elérhető célok 1.000.000 Ft-tól havi fix 2.778 Ft-tól

+ Mebízási díj 2,3%/év

Nálunk nincs regisztrációs díj!

- Minimálbér, tiltólista nem akadály!
- Magánszemélyek, cégek, kezdő vállalkozások részére is!
- Életkor megkötés nélkül!

Tel: 06-1/888-3333

1143 Budapest, Hungária krt. 83., Nyitva: H-P:8.00-18.00

Hirdetésünk nem teljeskörű, részletekért érdeklődjön elérhetőségeinken! A vásárlói joghoz jutás időpontja a szerződésben vállalt feltételek teljesülésétől függ. Cégünk tevékenysége fogyasztói csoportok működésére irányul.”

41. A rendelkezésre álló adatok szerint a vizsgált időszakban az Invest Holding Kft. által szervezett fogyasztói csoportok népszerűsítésére az alábbiak szerint jelentek meg hirdetések:

Lap neve	Lap jellege	Terjesztés helye	Hirdetés típusa	Megjelenések száma
Bors	Szórakoztató napilap	országos	a), b), c), d), e), f), g)	118
Bors	Rejtvényújság	országos	a), b), c), d), e), f), g)	45
Blikk, Blikk TV	Szórakoztató napilap	országos	a), b), c), d), e), f), g)	147
Metropol	Ingyenes közéleti-politikai napilap	Budapest és nagyobb vidéki városok	a), b), c), d), e)	50
Helyi Téma	Ingyenes közéleti-politikai hetilap	Budapest és néhány vidéki város	c), e)	84

42. A kiadók adatszolgáltatásaiból ismertek a reklámok megjelentetésével kapcsolatban felmerült egyes költségek.⁸

VI.

Az eljárás alá vont álláspontja

43. Az Invest Holding Kft. a vizsgált magatartással kapcsolatos álláspontját az eljáró versenytanács előzetes álláspontjának kiadásáig nem terjesztette elő, illetve semmilyen, a vizsgálathoz kért adatot nem szolgáltatott a versenyfelügyeleti eljárásban.
44. Az eljárás alá vont vállalkozás 2012. december 1-jén érkezett, az eljáró versenytanács előzetes álláspontjára küldött észrevételeket tartalmazó Vj/088-037/2012. számú beadványában⁹ kifejtette, hogy azt az előzetes álláspontot, mely szerint „... a vállalkozás 2011. január 3. és 2011. november 15. között a fogyasztói csoportokkal kapcsolatos, nyomtatott sajtóban megjelent reklámjaival a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott ...” nem fogadja el, alaptalannak tartja és visszautasítja.
45. Előadta, hogy a valóságban minden hirdetés tartalmazza azt, hogy a hirdetés megjelentetőjének tevékenysége „fogyasztói csoportok működésére irányul”, valamint azt is, hogy a hirdetés nem teljes körű, továbbá hogy „a vásárlói joghoz jutás időpontja a szerződésben vállalt feltételek teljesülésétől függ”. A fogyasztó tehát információt kap arról, hogy a hirdetés fogyasztói csoport működéséről szól, és arról is, hogy a vásárlói joghoz jutás feltétele bizonytalan, illetve többlet feltételek teljesülésétől függ.

⁸ Vj/088-008/2011., Vj/088-010/2011., Vj/088-012/2011. és Vj/088-017/2011. számú adatszolgáltatások mellékletei

⁹ A beadvány nem cégszerű aláírással van ellátva. 2012 elején a vállalkozás székhelye és így adószáma is megváltozott, azonban a beadvány a korábbi címet és számot tartalmazó pecséttel van ellátva, az ügyvezető aláírása nélkül.

46. Álláspontja szerint a fenti gyakorlat kifejezetten megegyezik a fogyasztói csoport törvényi (Fgytv. 2. §-ának i) pontja) fogalmával. Tekintettel arra, hogy a fogyasztói csoport fogalma törvényben meghatározott, így az eljárás alá vont álláspontja szerint a reklámban elégséges rögzíteni azt, hogy a reklám fogyasztói csoportokra vonatkozik, hiszen a törvény és az abban meghatározott fogyasztói csoport fogalom mindenki számára rendelkezésre áll, így azt külön magyarázni nem kell. Szintén nem lehet arra hivatkozni, hogy a törvényt nem ismeri a fogyasztó, hiszen ez semmikor nem lehet kimentő ok, még a fogyasztó számára sem.
47. Az eljárás alá vont álláspontja szerint az eljáró versenytanács nem vette figyelembe azt sem, hogy a fogyasztó köteles egy minimális gondosságra, melyet az Fttv. 4. §-a szabályoz és ír körül. Ennek alapján, ha a hirdetés tartalmazza azt, hogy fogyasztói csoportok működésére irányul, abban az esetben az ügyfél saját felelőssége fennáll abban, hogy előzetesen tájékozódjon. Álláspontja szerint ilyen jellegű – minimális gondossági – kötelezettséget ír elő a fogyasztó számára az Fgytv.-n és az Fttv.-n kívül a Polgári Törvénykönyv is.
48. Az eljárás alá vont álláspontja szerint a GVH intenzív kampányt folytat és folytatott a fogyasztói csoport szervezői tevékenységgel szemben az írott sajtóban és a média egészében, összefogva a PSZÁF és a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság, valamint a békéltető testületek illetékes vezetőivel. Ez a gyakorlat széles körű – negatív tartalmú és előjelű – ismertséget eredményezett a fogyasztói csoportokra vonatkozóan. Az eljárás alá vont álláspontja szerint ezt is szükséges értékelni a megtévesztés körében.
49. Eljárás alá vont álláspontja szerint a GVH ürügyet keres bírságolásra és a lehető legmagasabb bírság kiszabására, megszokott gyakorlatának megfelelően. Az eljárás alá vont véleménye szerint a vállalkozás a GVH-val szemben kiszolgáltatott a GVH hatalmi helyzete miatt.
50. Az eljárás alá vont kéri figyelembe venni az Fgytv. fogyasztói csoportra vonatkozó fogalom meghatározását, azt kéri úgy tekinteni, mint amit a minimális gondossággal eljáró fogyasztónak ismernie kell, és erre való tekintettel kéri nézni azt, hogy a reklámok megtévesztőek lehetnek-e.
51. Az eljárás alá vont véleménye szerint a fentiek értékelése hiányában az eljárás egyoldalú, formális, nem felel meg azoknak az alapelveknek, mely szerint
- a valóságnak megfelelően kell megállapítani a tényállást,
 - a jogszabályok figyelembe vételével hozza meg döntését a hivatal, hiszen az eljárás alá vont által hivatkozott Fgytv. és Fttv. rendelkezéseket nem vette figyelembe,
 - nem egyoldalúan vizsgálja az adott ügy körülményeit, hanem az ügy valamennyi körülményére kiterjedően. Jelen esetben ugyanis a Versenytanács a reklámokról szövegkörnyezetükből és a tartami egységből kiragadva tesz megállapításokat,
 - nem egyoldalú megállapításokat tesz, hanem figyelembe veszi az eljárás alá vontra kedvező tényeket, körülményeket és jogszabályhelyeket is, vagyis nem válogatja ki egyoldalúan azokat, amelyek a marasztalási szándékot segítik.
52. A fenti magatartások tekintetében az eljárás alá vont Vj/088-037/2012. számú beadványában kifogást jelentett be az eljárás törvényessége és szabályszerűsége ellen.

VII.

Jogi háttér

53. Az Fttv. 1. §-ának (1) bekezdése értelmében az Fttv. állapítja meg az áruhoz kapcsolódó, a kereskedelmi ügylet lebonyolítását megelőzően, annak során és azt követően a fogyasztóval szemben alkalmazott kereskedelmi gyakorlatokra, valamint az ilyen kereskedelmi gyakorlat tekintetében alkalmazott magatartási kódexekre vonatkozó követelményeket, és az azok megsértésével szembeni eljárás szabályait. Ugyanezen cikk (2) bekezdése szerint a törvény hatálya arra a kereskedelmi gyakorlatra terjed ki, amely a Magyar Köztársaság területén valósul meg, továbbá arra is, amely a Magyar Köztársaság területén bárkit fogyasztóként érint.
54. Az Fttv. 2. §-a szerint
- a) fogyasztó az önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében eljáró természetes személy,
 - c) az Fttv. alkalmazásában áru minden birtokba vehető forgalomképes ingó dolog – ideértve a pénzt, az értékpapírt és a pénzügyi eszközt, valamint a dolog módjára hasznosítható természeti erőket – (a továbbiakban együtt: termék), az ingatlan, a szolgáltatás, továbbá a vagyoni értékű jog,
 - d) a kereskedelmi gyakorlat a vállalkozásnak, illetve a vállalkozás érdekében vagy javára eljáró személynek az áru fogyasztók részére történő értékesítésével, szolgáltatásával vagy eladásösztönzésével közvetlen kapcsolatban álló magatartása, tevékenysége, mulasztása, reklámja, marketingtevékenysége vagy egyéb kereskedelmi kommunikációja,
 - h) az ügyleti döntés a fogyasztó arra vonatkozó döntése, hogy kössön-e, illetve hogyan és milyen feltételek mellett kössön szerződést, továbbá hogy gyakorolja-e valamely jogát az áruval kapcsolatban.
55. Az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdése alapján tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat. A (3) bekezdés alapján a (2) bekezdés értelmében tisztességtelen különösen az a kereskedelmi gyakorlat, amely megtévesztő (6. § és 7. §) vagy agresszív (8. §).
56. Az Fttv. 4. §-ának (1) bekezdése értelmében a kereskedelmi gyakorlat megítélése során az olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el, figyelembe véve az adott kereskedelmi gyakorlat illetve áru nyelvi, kulturális és szociális vonatkozásait is. Ha a kereskedelmi gyakorlat a fogyasztók egy meghatározott csoportjára irányul, az adott csoport tagjaira általánosan jellemző magatartást kell figyelembe venni. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint, ha a kereskedelmi gyakorlat csak a fogyasztóknak egy, az adott gyakorlat vagy az annak alapjául szolgáló áru vonatkozásában koruk, hiszékenységük, szellemi vagy fizikai fogyatkozásuk miatt különösen kiszolgáltatott, egyértelműen azonosítható csoportja magatartásának torzítására alkalmas, és ez a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója által ésszerűen előre látható, a gyakorlatot az érintett csoport tagjaira általánosan jellemző magatartás szempontjából kell értékelni.
57. Az Fttv. 6. §-ának (1) bekezdése szerint megtévesztő az a kereskedelmi gyakorlat, amely valótlan információt tartalmaz, vagy valós tény – figyelemmel megjelenésének valamennyi körülményére olyan módon jelenít meg, hogy megtéveszti vagy alkalmas arra, hogy megtéveszse a fogyasztót az alábbiak közül egy vagy több tényező tekintetében és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készíti, amelyet egyébként nem hozott volna meg, vagy erre alkalmas:
- a) az áru létezése, természete, figyelembe véve a termékmegnevezésére vonatkozó jogszabályi előírásokat is,

- b) az áru lényeges jellemzői, így különösen
 - bd) előállításának vagy szolgáltatásának módja és időpontja,
 - bg) az adott célra való alkalmassága, a használatától várható eredmények, előnyei,
 - bh) veszélyessége, kockázatai,
 - c) az áru ára, illetve díja, az ár, illetve díj megállapításának módja, különleges árkedvezmény vagy árelőny megléte.
58. Az Fttv. 9. §-ának (1) bekezdése értelmében a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért felel az a vállalkozás, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll. A (2) bekezdés alapján az (1) bekezdés szerinti vállalkozás felel akkor is, ha a kereskedelmi gyakorlatot szerződés alapján más személy valósítja meg a vállalkozás érdekében vagy javára. A (3) bekezdés szerint a (2) bekezdéstől eltérően, a kereskedelmi kommunikáció megjelenítési módjával összefüggő okból eredő jogsértésért az is felel, aki a kereskedelmi kommunikációt az arra alkalmas eszközök segítségével megismerhetővé teszi, valamint aki önálló gazdasági tevékenysége körében a kereskedelmi kommunikációt megalkotja vagy ezzel összefüggésben egyéb szolgáltatást nyújt, kivéve, ha a jogsértés az (1) bekezdés szerinti vállalkozás utasításának végrehajtásából ered. Az ilyen jogsértő kereskedelmi gyakorlattal okozott kárért e személyek az (1) bekezdés szerinti vállalkozással egyetemlegesen felelnek.
59. Az Fttv. 14. §-a alapján a vállalkozás – az eljáró hatóság felhívására – a kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát igazolni köteles. Ha a vállalkozás nem tesz eleget ennek a kötelezettségnek, úgy kell tekinteni, hogy a tényállítás nem felelt meg a valóságnak. Erre a vállalkozást a hatóság felhívásában figyelmeztetni kell.
60. Az Fttv. 19. §-ának c) pontja alapján a Gazdasági Versenyhivatal a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelenségének megállapítására irányuló versenyfelügyeleti eljárásában a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvénynek (a továbbiakban: Tpv.) rendelkezéseit alkalmazza, az Fttv.-ben meghatározott eltérésekkel.
61. A Tpv. 72. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján az eljáró versenytanács a vizsgáló jelentésének kézhezvételét követően az eljárást megszünteti akkor is, ha a vizsgálat során beszerzett bizonyítékok alapján nem állapítható meg törvénysértés, és az eljárás folytatásától sem várható eredmény.
62. A Tpv. 77. §-a (1) bekezdésének d) pontja alapján az eljáró versenytanács határozatában megállapíthatja a magatartás törvénybe ütközését, illetve f) pontja értelmében megtilthatja a törvény rendelkezéseibe ütköző magatartás további folytatását.
63. Az eljáró versenytanács a Tpv. 78. §-ának (1) bekezdése értelmében bírságot szabhat ki azzal szemben, aki a Tpv., illetve az Fttv. rendelkezéseit megsérti. A bírság összege legfeljebb a vállalkozás, illetve annak – a határozatban azonosított – vállalkozáscsoportnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet, amelynek a bírsággal sújtott vállalkozás a tagja. A (2) bekezdés szerint, ha az (1) bekezdés szerinti vállalkozásoknak, illetve vállalkozáscsoportnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételéről nem áll rendelkezésre hitelesnek tekinthető információ, a bírság maximumának meghatározásakor az utolsó hitelesen lezárt üzleti év árbevétele az irányadó. A (3) bekezdés rögzíti, hogy a bírság összegét az eset összes körülményeire – így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő felek piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a törvénybe ütköző magatartás ismételt

tanúsítására – tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a fogyasztók, üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.

VIII.

Jogi értékelés

A Versenytanács és a bíróságok joggyakorlata

64. Általános követelményként fogalmazódik meg, hogy a vállalkozásnak a fogyasztók irányában tanúsított kereskedelmi gyakorlata feleljen meg a tisztesség követelményének, a jogszabályi előírásoknak.
65. Az elmúlt években a GVH több eljárást folytatott fogyasztói csoportokat szervező vállalkozásokkal szemben, megállapítva, hogy a vállalkozások a fogyasztók megtévesztésére alkalmas magatartást tanúsítottak. Az eljáró versenytanács határozataival szemben benyújtott kereseteket a bíróságok elutasították.
66. A GVH által a fogyasztói csoportokat szervező, működtető vállalkozásokkal szemben korábban lefolytatott eljárásokban megszületett határozatok bírósági felülvizsgálata során hozott ítéletekben a bíróságok világos, egyértelmű megállapításokat tettek a fogyasztói csoportokat szervező, kezelő vállalkozások kereskedelmi kommunikációival összefüggésben.¹⁰
67. Az ítéletekben foglaltak alapján az eljáró versenytanács kiemeli, hogy a jogi szabályozás azt a kötelezettséget rója a vállalkozásokra, hogy az adott szolgáltatás kereskedelmi kommunikációja igaz, pontos és valóságos legyen, valós képet adjon a szolgáltatásról. Jogilag tilalmazott, hogy a kereskedelmi kommunikáció (így pl. a reklám) akár a termék egésze, akár lényeges tulajdonsága kapcsán olyan hamis képet adjon a fogyasztó számára, amely őt megtévesztheti. Ha a vállalkozás reklámjában bármiféle tényközlésbe bocsátkozik, akkor annak a fogyasztói döntést megalapozó lényeges információkat valósághű módon kell tartalmaznia. Ilyenkor elsődlegesen a vállalkozásé a felelősség, hogy a reklám terjedelmi korlátai között meghatározza a tájékozott fogyasztói döntés meghozatalához elengedhetetlenül szükséges minimális információk körét. A joggyakorlat által megkövetelt teljes körű tájékoztatást nyújtó reklám fogalma a reklámozott szolgáltatás lényeges (különösen a fogyasztók számára más hasonló szolgáltatásokhoz vagy szolgáltatáshoz képest előnytelen) tulajdonságainak megjelenítésére vonatkozik, azzal, hogy a kereskedelmi kommunikáció kapcsán figyelemmel kell lenni a szolgáltatás igénybevételéhez szükséges azon feltételek ismertetésére, amelyek elengedhetetlenül szükségesek a reklámokban közzétettek megfelelő értelmezéséhez.
68. Az ítéletek kiemelik továbbá, hogy minden olyan reklámmal szemben, amely bármilyen módon a pénzhez jutás ígéretével kecsegtet, egy magasabb elvárhatósági szint fogalmazódik meg a reklámozott szolgáltatás bizalmi jellege miatt. Ezen esetekben a hitelesség, a pontosság kiemelkedő szerepet kap. A fogyasztói csoportok szervezésével kapcsolatos reklámok címzettjei az átlagos fogyasztótól eltérő, hátrányosabb helyzetűknél

¹⁰ A Vj-1/2005. számú ügy kapcsán lásd a Fővárosi Törvényszék 7.K.32.673/2005/5. számú és a Fővárosi Ítéletábla 2.Kf.27.707/2006/7. számú ítéletét; a Vj-149/2005. számú ügy kapcsán lásd a Fővárosi Törvényszék 7.K.32.275/2006/7. számú ítéletét; a Vj-150/2005. számú ügy kapcsán lásd a Fővárosi Ítéletábla 2.Kf.27.843/2006/6. számú ítéletét; a Vj-183/2005. számú ügy kapcsán lásd a Fővárosi Törvényszék 7.K.32.243/2006/9. számú és a Fővárosi Ítéletábla 2.Kf.27.223/2008/7. számú ítéletét; a Vj-207/2005. számú ügy kapcsán lásd a Fővárosi Törvényszék 11.K.33.078/2006/10. számú és a Fővárosi Ítéletábla 2.Kf.27.124/2007/6. számú ítéletét; a Vj-163/2007. számú ügy kapcsán lásd a Fővárosi Törvényszék 2.K.33.174/2008/7. számú és a Fővárosi Ítéletábla 2.Kf.27.097/2009/5. számú ítéletét; a Vj-13/2010. számú ügy kapcsán a Fővárosi Törvényszék 2.K.34.217/2010/6. számú ítéletét.

fogva a hitelintézetek banki szolgáltatásából nem részesülő, abból kirekesztett, rászoruló fogyasztók (BAR-listások, nyugdíjasok stb.), akik az átlagosnál jóval kiszolgáltatottabb helyzetben vannak, hiszen az átlagfogyasztóhoz képest nehezebben vagy nem is jutnak hitelhez, így különösen érzékenyen reagálnak a hitelezéssel kapcsolatos lehetőségeket felvázoló reklámokra. Az ezen rászoruló fogyasztói kört érintő tájékoztatástól alapvetően elvárható követelmény a teljes körű, valamint a szolgáltatás értelmezéséhez elengedhetetlen adatok közzélése.

69. A következőes bírói gyakorlat alapján a fogyasztói csoportok kapcsán lényeges körülménynek minősül, hogy az adott szolgáltatás nyújtására „belső hitelezéssel” (a tagok befizetéseiből) kerül sor, amely tovább növeli a fogyasztói várakozások teljesülésének bizonytalanságát, valamint a szerencseelem léte, és az a körülmény, hogy a fogyasztó nem a szerződéskötéskor, hanem később, akár évek múltán juthat a vásárlási joghoz és azáltal a megszerezni kívánt dologhoz. A bírói gyakorlat a fogyasztói csoportokkal kapcsolatos reklámokkal szemben elvárásként támasztja, hogy a reklám kiterjedjen a sajátos vásárlási társulás lényeges elemeire, sajátosságaira, abból megismerhető legyen a konstrukció egyedisége, többek között az előtakarékossági jelleg. Jogsértő, ha a reklámban felvázolt tevékenység a használt szavak és kifejezések hétköznapi életben elfogadott jelentése alapján egy lényeges tulajdonságaiban eltérő szolgáltatással, a hitelnyújtással azonosítható. E tekintetben a reklám jogsértő jellegét nem szünteti meg, hogy abban közzétételre kerülnek olyan kitételek, mint például „Nem kap hitelt?”, „Nehezen teljesíthető banki feltételek”, „Van más megoldás”, mivel a fogyasztó a reklám egésze alapján arról győződhetett meg, hogy a kívánt pénzösszeghez azonnal hozzájuthat.
70. A bíróságok által megerősített joggyakorlat szerint a fogyasztói csoportok működtetői nem védekezhetnek megalapozottan azzal, hogy a reklámot a teljes tájékoztatási folyamat részeként kell vizsgálni, a kapcsolatfelvételt követően a fogyasztók, ügyfelek teljes körű tájékoztatást kapnak. Nemcsak a teljes információs folyamat végeredményének, hanem annak minden elemének, és különösen a – termék igénybevételére vonatkozó vásárlási hajlandóság növelését, vagyis a fogyasztónak a még meg nem lévő konkrét szerződési akaratának kialakítását célzó – reklámnak is korrektnek kell lennie. Ha ez a védekezés elfogadást nyerne, az azt is eredményezhetné, hogy amennyiben egy termékről vagy szolgáltatásról telefonos vagy személyes megbeszélés során pontos tájékoztatás kapható, akkor az azt megelőző reklámban bármi következmények nélkül állítható lenne. A reklám jogsértő jellege tehát akkor is megállapítható, ha a fogyasztónak utóbb módja van a teljes körű, valós információ megismerésére (vagyis adott esetben akkor is, ha a vállalkozás a szerződni kívánó fogyasztók felé a külön jogszabályokban foglalt tájékoztatási kötelezettségeinek eleget tesz), a reklám közzétételével a jogsértés megvalósult.

Kereskedelmi gyakorlat

71. Az Fttv. alkalmazásának körében – figyelemmel az Fttv. 2. §-ának d) és e) pontjában foglaltakra – a vállalkozások kereskedelmi gyakorlata nem korlátozódik a reklámok közzétételére, a marketingtevékenységre, hanem az magában foglal minden, az áru fogyasztók részére történő értékesítésével, szolgáltatásával vagy eladásösztönzésével közvetlen kapcsolatban álló magatartást, s így minden olyan információközlést is, amely közvetlen összefüggésben van a vállalkozás önálló foglalkozásával vagy gazdasági tevékenységével.
72. Mint azt a bírói gyakorlat¹¹ is megerősíti, az Fttv. 2. §-ának d) pontjában felsoroltak egymással nem állnak konjunktív viszonyban, ezért azok bármelyike kereskedelmi gyakorlatnak minősül. Eszerint tehát az áru fogyasztók részére történő értékesítésével, szolgáltatásával vagy eladásösztönzésével közvetlen kapcsolatban álló reklám is, de a

¹¹ Lásd a Fővárosi Ítéletábla 2.Kf.27.546/2010/6. számú ítéletét.

marketingtevékenység is, és az egyéb kereskedelmi kommunikáció is a vállalkozás kereskedelmi gyakorlatának minősül. A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat megállapításának nem feltétele a vállalkozás valamennyi kommunikációjának együttes vizsgálata. Adott esetben tehát egyetlen reklám, egyetlen információközlés is lehet kereskedelmi gyakorlat, amellyel a vállalkozás megsértheti az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdését.

73. Ennek megfelelően az Fttv. alapján kereskedelmi gyakorlatként értékelhetők a reklámok, így az eljárás alá vont esetében a különböző nyomtatott sajtótermékekben, elsősorban regionális és országos terjesztésű napi- és hetilapokban elhelyezett reklámok, továbbá kereskedelmi gyakorlatként értékelhetők a szerződéskötést megelőzően, illetve annak során adott szóbeli tájékoztatás és írásos dokumentáció is.

A kereskedelmi gyakorlat címzettjei

74. A vizsgált kereskedelmi gyakorlat címzettjei – elsődlegesen – a reklámokban külön is nevesített azon fogyasztók, akik a pénzügyi intézmények banki, pénzügyi szolgáltatásából nem részesülnek, jövedelmi szerkezetük, életkoruk stb. okán a bankok által támasztott hitelfeltételeknek nem felelnek meg (pl. „*Minimálbér, tiltólista nem akadály!*”, „*Kezdő vállalkozások részére is!*”, „*Életkor megkötés nélkül!*”). Ezek a fogyasztók az átlagosnál kiszolgáltatottabb, sérülékenyebb helyzetben vannak, hiszen az átlagfogyasztókhöz képest nehezebben vagy nem is jutnak hitelhez, így különösen érzékenyen reagálnak a hitelezéssel, pénzügyi megoldásokkal kapcsolatos lehetőségeket („*Nagy fogásról álmodik?*”, „*Kívánjon valamit!*”, „*Megoldást keres vágyai megvalósításához?*”, „*Ősszel ölébe hullanak a lehetőségek!*”, „*Elérhető célok!*”) felvázoló reklámokra. Az eljárás alá vont által alkalmazott kommunikációs eszközök jellegére (regionális/országos napi- és hetilapok) is figyelemmel, a vizsgált kommunikációs eszközök az elsődleges fogyasztói kör mellett ezen körbe nem tartozó fogyasztókat is megcéloztak, illetve elértek, irányukban is pénzügyi megoldást kínálva.
75. Azzal együtt, hogy a fentiek alapján a vizsgált kereskedelmi gyakorlat címzettjei eltérő helyzetben lévő fogyasztók lehetnek, az eljáró versenytanács nem tartotta szükségesnek, hogy tekintetükben külön-külön értékelje a vizsgált gyakorlatot, így annak megítélése során az Fttv. 4. §-ának (1) bekezdésében meghatározott, ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel eljáró fogyasztó magatartásából indult ki.
76. Az eljáró versenytanács – bíróságok által is megerősített – gyakorlata szerint a reklámok valóság tartalmában fenntartás nélkül megbízó fogyasztó racionális fogyasztónak minősül. Az a fogyasztó is ésszerűen jár el, aki nem kételkedik a reklámok által nyújtott tájékoztatásban, a reklámozó szavahihetőségében, hanem a reklámokat egy ésszerűen költséghatékony tájékozási folyamatban az üzleti tisztesség követelményének érvényesülésében bízva kezeli. Az ésszerűen eljáró fogyasztótól nem azt kell elvárni, hogy ellenőrizze a reklámokban szereplő információ helytállóságát. A reklámok egyik funkciója éppen az, hogy a vállalkozás és a fogyasztó között meglévő információs aszimmetria feloldására költséghatékony megoldásokat kínáljanak, s a fogyasztó – számára költségmegtakarítást eredményezően – valóságosnak, pontosnak fogadja el a vállalkozás nyújtotta tájékoztatást, történjék az bármilyen formában.
77. Az adott helyzetben általában elvárható magatartás, s azon belül adott helyzetben általában elvárható figyelmesség és körültekintés vonatkozásában az eljáró versenytanács kiemeli, hogy
- a fogyasztó által tanúsított magatartás egy olyan döntési folyamat eredménye, amelynek összetett volta és az e folyamatra hatást gyakorló tényezők sokszínűsége alapján megállapítható, hogy a fogyasztói döntést nem lehet egy tisztán racionális

megfontolás eredményének tekinteni, mivel megszületésében más (indulati, érzelmi stb.) tényezők is szerepet játszanak. Ennek nem mond ellent az Fttv. sem. A törvény 4. §-ának (1) bekezdése maga sem követeli azt meg, hogy valamely kereskedelmi gyakorlat megítélése során a különböző alternatívák között hideg fejjel, a döntés meghozatalához szükséges információkat teljes körűen feltárva és saját preferenciáit pontosan ismerve eljáró, a számára legkedvezőbb, kizárólag a racionalitásra alapozott döntést meghozó fogyasztót tartsa szem előtt a jogalkalmazó. Az „adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel” eljáró fogyasztó nem azonosítható egy, kizárólag az ésszerűségi követelményeknek megfelelően eljáró fogyasztóval. A törvény alkalmazása során egy olyan fogyasztó a mérce, aki általában nem kizárólag az ésszerűség által meghatározottan hozza meg döntéseit. Ezzel nem ellentétes az Fttv. 4. §-a (1) bekezdésében az „ésszerűen tájékozottan” kitétel sem, mivel ez nem abszolutizálja az ésszerűség követelményét, hanem éppen relativizálja azt – hiszen (amint arra előzőleg rámutatott az eljáró versenytanács) az a fogyasztó is ésszerűen tájékozott, aki nem kételkedik a reklámokban tett állításokban, nem kételkedik a reklámozó szavahihetőségében, mivel a kölcsönös bizalmon alapuló gazdaságban a reklámokat egy költséghatékony tájékozási lehetőségnek tekinti,

- a fogyasztói döntési folyamat nem racionális elemeinek szerepe az átlagosnál erőteljesebben jelentkezik azon fogyasztók esetében, akik különösen kiszolgáltatottnak minősülnek.

Ügyleti döntés

78. A jogi értékelés szempontjából relevanciával bíró fogyasztói döntés meghozatala egy folyamat, amelynek nemcsak az egészét, hanem egyes szakaszait is védi a jog a maga eszközeivel. Egy fogyasztói döntési folyamat során több ügyleti döntés meghozatalára is sor kerülhet, amelyek mindegyikének meghozatala esetén súlya lehet a vállalkozások által folytatott kereskedelmi gyakorlatoknak. A fogyasztói csoporthoz való csatlakozás, illetve abban való részvétel során a fogyasztó szintén számos ügyleti döntést hoz, pl. szükségletei, pénzügyi lehetőségei alapján a pénzügyi termékek közötti választással, a fogyasztói csoportok szervezői közötti választással, a konstrukció (áru, összeg, futamidő) kiválasztásával, előtörlesztés vállalásával, a szerződéstől való elállással, a szerződés felmondásával stb. Az ügyleti döntés torzítása bekövetkezhet a fogyasztói döntéshozatali folyamat bármely szakaszában, vagyis a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelensége a döntési folyamat egésze során vizsgálható.

79. A fogyasztói döntési folyamat ugyanakkor a fogyasztók figyelmének felkeltését is magában foglalja, és a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen magatartások, kereskedelmi gyakorlatok tilalma már e szakasszal kapcsolatban is érvényesülést kíván, így ez sem történhet tisztességtelen módon. Nemcsak az olyan magatartás jogellenes, amely kizárólagosan meghatározza a fogyasztó döntését, hanem minden olyan magatartás, amely érdemben kihatással van a folyamatra – ideértve a figyelem felkeltését is. Önmagában az a körülmény, hogy a tisztességtelen magatartás, kereskedelmi gyakorlat hatására a fogyasztó felveszi a kapcsolatot a vállalkozással, már kifogásolható, hiszen ennek során a vállalkozás „meggyőzheti” a fogyasztót, „ráveheti” a vállalkozás számára előnyös döntés meghozatalára. Az üzleti-piaci folyamatok igen lényeges mozzanata a kölcsönös kapcsolatfelvétel, amelynek során mindkét félnek számos alternatíva áll a rendelkezésére a realizáláshoz. Általában jogsértést eredményez, ha ezen kapcsolatfelvétel alapja, elindítója egy tisztességtelen magatartás, kereskedelmi gyakorlat, különösen egy tisztességtelen reklám.

Az értékelés keretei

80. Az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdése szerint tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat. Az Fttv. 3. §-ának (2)-(4) bekezdései értelmében egy kereskedelmi gyakorlat három esetben minősülhet tisztességtelennek:
- ha az adott kereskedelmi gyakorlat szerepel az Fttv. mellékletében (az ún. „feketelistán”), vagy
 - ha a kereskedelmi gyakorlat megtévesztő vagy agresszív, teljesítve a 6-8. §-okban szabályozott feltételeket, vagy
 - ha teljesülnek az Fttv. 3. §-ának (2) bekezdésben rögzített feltételek.
81. A szabályozás logikájából (generális-speciális viszony) adódóan mindig azon tényállási elemeket kell vizsgálni, amelyeknek a magatartás különösen megfeleltethető, az általánosabb tényállási elemeket nem, hiszen azokat a jogalkotó megvalósultnak tekinti.
82. A jelen eljárás keretében vizsgált kereskedelmi gyakorlat az Fttv. 6. §-ának (1) bekezdésében foglalt tényállás alapján értékelendő. A versenytanács gyakorlata szerint ugyanis a megtévesztés 6. § szerinti – aktív – tényállásában értékelendő, ha a kereskedelmi gyakorlat tartalmazza ugyan az érintett áru, szolgáltatás lényeges tulajdonságait, de valótlan/megtévesztő módon, illetve az is, ha a kereskedelmi gyakorlat (nem valós/megtévesztő) üzenete a fogyasztó számára sugallhat bizonyos elemeket, azonban azokat a kereskedelmi gyakorlat ténylegesen nem tartalmazza.
83. Az Fttv. 6. §-ának (1) bekezdésében foglalt tényállás kapcsán
- egyfelől azt kell vizsgálni, hogy az eljárás alá vont kereskedelmi gyakorlata alkalmas volt-e arra, hogy a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készítse, amelyet egyébként nem hozott volna meg,
 - másfelől azt, hogy az ezen döntés alapjául szolgáló információ megtévesztő volt-e, akként, hogy valótlan információt, vagy valós információt megtévesztésre alkalmas módon tett közzé.
84. Az Fttv. 6. §-ának (1) bekezdése felsorolja azon tényezők körét, amelyek tekintetében a megtévesztésre alkalmasság felmerülhet. Ilyen tényező a szolgáltatás
- természete [6. § (1) bekezdés a) pont],
 - szolgáltatásának módja, időpontja [6. § (1) bekezdés bd) pont],
 - adott célra való alkalmassága, a használatától várható eredmények, előnyei [6. § (1) bekezdés bg) pont],
 - kockázatai [6. § (1) bekezdés bh) pont],
 - ára, költségei [6. § (1) bekezdés c) pont].
85. A vizsgált kereskedelmi gyakorlat értékelése kapcsán az eljáró versenytanács előrebocsátja, hogy az ügyindító végzésben foglaltaknak megfelelően a jelen eljárás a fogyasztókat érintő kereskedelmi kommunikációknak az Fttv. rendelkezései alapján történő vizsgálatára terjedt ki, így az eljáró versenytanács döntése is e körben tartalmaz megállapításokat. Az eljáró versenytanács rögzíti továbbá, hogy a jelen eljárás célja nem a fogyasztói csoportok működésének, hasznosságának megítélése, hanem az eljárás alá vont fogyasztói csoportok szervezésével kapcsolatos tájékoztatási gyakorlatának értékelése.

86. A fogyasztói csoportok jellemzőit és az eddigi joggyakorlatot is figyelembe véve ezen konstrukció kapcsán, az Invest Holding Kft. által szervezett fogyasztói csoportok esetében is lényeges körülménynek minősülnek az alábbiak:

- a csoportbeli részvétel keretei, azaz, hogy az adott szolgáltatás nyújtására „belső hitelezéssel”, a tagok befizetéseiből, és nem egy pénzügyi szolgáltató általi hitelnyújtással kerül sor [6. § (1) bekezdés a), bh) pontok];
- a vásárlói jog megszerzése, azaz, hogy a fogyasztó a havi részletek megfizetése mellett nem meghatározott forintösszeghez, hanem kizárólag vásárlói joghoz juthat [6. § (1) bekezdés bd) pont];
- az előtakarékosági jelleg, azaz, hogy a fogyasztói csoport egy sajátos részletvételi konstrukció, amelyben a fogyasztó nem a szerződéskötéskor, hanem később, akár évek múltán juthat a vásárlási joghoz, s azáltal a megszerezni kívánt dologhoz [6. § (1) bekezdés bd) pont];
- a szerencseelem léte, azaz, hogy a vásárlói joghoz jutást befolyásolja a csoporttagok száma, illetve a további csoporttagok törlesztési és előtörlesztés-vállalási hajlandósága [6. § (1) bekezdés bg), bh) pontok];
- az előtörlesztés-vállalás lehetősége és költségei, azaz, hogy a „futamidő” letelte előtt vásárlói joghoz kizárólag előtörlesztés vállalása útján juthat a fogyasztó, de az előtörlesztés vállalása a szerződés tárgyára, a ténylegesen vásárlásra fordítható összeg nagyságára csökkentőleg hat [6. § (1) bekezdés c) pont];
- az elérhető szerződéses összeg, azaz, hogy legfeljebb meghatározott összegre köthető szerződés, és ezt meghaladó összeg több szerződés kötésével (ily módon az ezzel járó költségek, a konstrukció jellegéből adódó kockázatok stb. többszörözésével) érhető el [6. § (1) bekezdés c) pont];
- a havi részletek tartalma, azaz, hogy a csoportba való belépés, illetve részvétel milyen költségekkel jár, így az, hogy a törlesztőrészlet mellett egyszeri alkalommal regisztrációs szerződéskötési díj és havi rendszerességgel megbízási díj is fizetendő [6. § (1) bekezdés c) pont];
- a „futamidő” tartama, azaz, hogy milyen időtartamra kötött szerződés mellett érhető el adott havi részlet [6. § (1) bekezdés bd), c) pontok].

87. A fogyasztói csoport fenti jellemzői – figyelemmel az Fttv. 6. §-ának (1) bekezdésére – olyan lényeges kategóriaképző tulajdonságnak minősülnek, amelyek ismerete nélkül nem hozható tájékozott üzleti döntés vagy akár körültekintő összehasonlítás. Ily módon, ha ezekről a lényeges jellemzőkről a reklám megtevesztésre alkalmas módon tájékoztat, az ésszerűen eljáró átlagfogyasztó nincs abban a helyzetben, hogy megalapozott üzleti döntést hozzon.

88. A vizsgált reklámok elsődleges célcsoportját a nehéz pénzügyi helyzetben lévő, korlátozott hitelképességgel bíró személyek jelentik, akiknek a figyelmét kétség kívül felkeltik az esetleges anyagi gondjaikra megoldást kínáló hirdetések. A hazai lakosság magas szintű árérzékenységéből, illetve a hitelpiaci mozgásokból kiindulva a reklámokkal elért további – adott esetben pénzügyileg kevésbé kiszolgáltatott helyzetben lévő – fogyasztók figyelmét is felkeltik a kedvező, fix havi törlesztőrészletek. Az elérni kívánt fogyasztók szerződéskötésre, de legalábbis a fogyasztói csoport szervezőjével való kapcsolatfelvételre vonatkozó üzleti döntését tehát jelentős mértékben befolyásolhatta a reklám – még ha utólag esetlegesen tájékoztatták is őket a konstrukció kevésbé kedvező jellemzőiről.

89. A nyomtatott sajtóban megjelent, a jelen eljárásban vizsgált reklámok fogyasztói döntés befolyásolására való alkalmasságát önmagában az a tény is igazolja, hogy az eljárás alá

vont folyamatosan szükségesnek ítélte a reklámok közzétételét, hiszen a leendő ügyfelei számára ez jelenti a kapcsolatfelvétel alapját.

90. A vizsgált reklámokban az érintett szolgáltatásról adott információk alkalmasak voltak a fogyasztók megtévesztésére. A fogyasztók számára a hirdetésekben nem derül ki, hogy az Invest Holding Kft. kizárólag fogyasztói csoportok szervezésével foglalkozik, és a kínált konstrukcióban nem nyújt kölcsönt. A hirdetések nem szolgálnak egyértelmű információval a fogyasztói csoportok – 87. bekezdésben említett, közismertnek nem tekinthető – lényeges tulajdonságairól.
91. A fogyasztó részére kínált összeg mértékére és a havi törlesztő részletre, továbbá egyes esetekben a fix törlesztésre utaló reklám elolvasásakor a fogyasztó az azokban használt kifejezéseknek a mindennapi életben elfogadott általános jelentése alapján, a reklám összhatása eredményeként arra a következtetésre juthatott, hogy az Invest Holding Kft. pénzügyi szolgáltatást kínál, és a reklámozott szolgáltatás igénybevétele esetén a fogyasztó azonnal hozzájuthat az általa igényelt összeghez, amelyet ezt követően havonkénti törlesztéssel fizet vissza.
92. Ezt az értelmezést erősítik a reklámokban használt egyes fordulatok („*Nagy fogásról álmodik?*”, „*Kívánjon valamit!*”, „*Ősszel ölébe hullanak a lehetőségek!*”; „*Hitel helyett!*”), a reklámok elsődleges címzettjeinek megjelölése („*Minimálbér, tiltólista nem akadály!*”; „*Életkor megkötés nélkül!*”), valamint a reklámban növekvő sorba állított forintösszegek és az azokhoz kapcsolódó havi részletfizetési összegek. A reklámok alapján a fogyasztóban fel sem merülhet az az értelmezési lehetőség, hogy fogyasztói csoport révén nem az igényelt pénzügyösszeghez, hanem vásárlói joghoz juthat, és a kívánt dologhoz is csak előtörlesztés-vállalással (a szerencseem által befolyásoltan), esetleg több (akár 5-25) év elteltével juthat hozzá. Nem derül ki az sem, hogy az ígért pénzügyösszeghez (pontosabban: vásárlói joghoz nyújtott támogatáshoz) a tagok befizetéseire – egyfajta belső hitelezésre – van szükség, ennek következtében, még előtörlesztés vállalása esetén is a vásárlói joghoz jutás időpontját a rendelkezésre álló közös csoportalap mértéke – azaz a csoporttagok száma és más csoporttagok fizetési hajlandósága – befolyásolja.
93. A fenti értékelést, ily módon a reklámok jogsértő jellegét nem befolyásolja, hogy szerepelt bennük – esetenként olvashatatlanul kis méretben – annak közlése, hogy „*A vásárlói joghoz jutás időpontja a szerződésben vállalt feltételek teljesülésétől függ.*”. Önmagában ennek a kitételnek a reklámokban való szerepeltetése nem változtat azon, hogy a fogyasztó a reklám egésze alapján arról kapott tájékoztatást, hogy a kívánt pénzügyösszeghez azonnal hozzájuthat, s nem kapott reális tájékoztatást a szolgáltatás tényleges természetéről. Ez a kitétel inkább tovább erősítheti azt a fogyasztói képzetet, hogy csak az adott fogyasztón (és nem a többiek előtörlesztés-vállalási hajlandóságán) múlik, hogy pénzhez jut-e és mikor.
94. Hasonlóan nem alkalmas a reklám fő üzenetének módosítására, a fogyasztóknak a szolgáltatás valódi tartalmáról való tényleges tájékoztatására a „*fogyasztói csoport*” kifejezés feltüntetése. Ez sem utal ugyanis megfelelő módon a mögöttes szolgáltatás és konstrukció mivoltára, illetve a reklámban való szerepeltetése nem változtat azon, hogy a fogyasztó a reklám egésze alapján nem kap reális tájékoztatást a szolgáltatás tényleges természetéről, valamint, hogy a reklám összhatásában azt az üzenetet közvetíti a fogyasztó számára, hogy a reklámozott szolgáltatás a banki hitelfelvétellel egyenértékű alternatívát kínál.
95. Az eljárás alá vont beadványában előadottakra reagálva az eljáró versenytanács megjegyzi továbbá, hogy a fogyasztói csoport kifejezés és annak valós tartalma a fogalom törvényi szintű definiálása ellenére sem tekinthető közismertnek (ld. még a 103. pontot). Kiemelendő emellett, hogy a fogyasztói csoport fogalma az Fgytv. 2012. január 1-jétől

hatályos szövegébe került bele, miközben a jelen versenyfelügyeleti eljárás tárgya az eljárás alá vont 2011. január 3. és 2011. november 15. közötti kereskedelmi gyakorlata.

96. A reklámok tartalmazták a „*Hirdetésünk nem teljeskörű, részletekért érdeklődjön elérhetőségeinken!*” kitételt, azonban önmagában ennek a fordulatnak a reklámban való szerepeltetése, illetve egy, a fogyasztói döntési folyamat egy későbbi szakaszában adott további tájékoztatás nem szünteti meg a reklámok jogsértő jellegét.
97. Megállapítható továbbá, hogy az egyes verziókban a fenti kitételek a főszöveghez képest szinte olvashatatlanul apró betűkkel vannak feltüntetve.
98. A b), c) és g) verziójú reklámokban szerepel azon kitétel, hogy „*Nálunk nincs regisztrációs díj*”. Ezen állítás azonban valótlan az RSZ 2.2. pontja alapján, hiszen a fogyasztónak valójában meg kell fizetnie az egyszeri regisztrációs szerződéskötési díjat a szerződéskötéskor, ugyan azt az eljárás alá vont utólag jóváírja a későbbi megbízási díjakban. Ez a jóváírás azonban csak akkor érvényesíthető, ha a fogyasztó szerződésszerűen teljesít, illetve nem áll el a szerződéstől és nem is mondja fel azt.
99. A fentiekén túl nem felel meg a valóságnak az az állítás sem, hogy a reklámokban feltüntetett – „*tól*” toldalékkal ellátott – havi részletek ellenében az ott szereplő szerződéses összeghez, illetve ilyen értékű vásárlói joghoz juthatna a fogyasztó.
100. Egyfelől, a csoporttag előtörlesztés vállalása mellett juthat hozzá a vásárlói joghoz, azonban előtörlesztés vállalása esetén megváltozik a szerződés tárgya, az előtörlesztés összege a vásárlói jog összegét csökkenti. Ennek következtében az előtörlesztést vállaló számára a vásárlói jog elnyerését követően a vásárlói jog értéke nem a tájékoztatások szerint alakul. Az előtörlesztés-vállalás ugyan külön díjjal, költséggel nem jár, azonban az a fogyasztói csoport sajátosságainál fogva nem a szerződéses összeg hamarabbi visszafizetéséhez, hanem az ahhoz való korábbi hozzájutáshoz (vásárlói jog megnyíltához) kapcsolódik, továbbá a fent bemutatottaknak megfelelően az előtörlesztés-vállalás a fogyasztó számára azzal a következménnyel („*költséggel*”) jár, hogy a megszerezhető vásárlói jog értéke jelentősen csökken a dolog árához képest.
101. Másfelől, a valóságban a fogyasztónak a havi törlesztőrészleten túl még havi megbízási díjat és – egyes reklámokban foglaltaktól eltérően – egyszeri szerződéskötési regisztrációs díjat is fizetnie kell, amelyek figyelembevételével a reklámban szereplő összegek akkor sem lennének valóságosak, ha azok megfizetése révén hozzá lehetne jutni a reklámban szereplő milliós összegekhez. Az egyes reklámokban feltüntetett „*tól*” jelölésből a fogyasztó arra következtethet, hogy – a banki hiteltermékekhez hasonlóan – a leghosszabb futamidő esetén kell ezt az összeget megfizetnie, és nem arra, hogy a szerződéses összeg arányában – a „*futamidőtől*” függően változó mértékben – meghatározott, szintén havi összegekre lebontott megbízási díj terheli a törlesztést.
102. Mindezek alapján az eljáró versenytanács értékelése szerint a nyomtatott sajtóban megjelent reklámok alkalmasak voltak a fogyasztók (és nemcsak az átlagosnál kiszolgáltatottabb fogyasztók) megtévesztésére. Mint arra az eljáró versenytanács fentebb már utalt, az a körülmény, hogy a fogyasztónak utóbb – pl. az eljárás alá vont által szóban adott tájékoztatás alapján – esetlegesen módja van a reklámmal érintett áru, szolgáltatás lényeges jellemzőire vonatkozó teljes körű, valós információ megismerésére, a kapcsolatfelvétel alapjául szolgáló reklám jogsértő jellegének megállapítását nem érinti. A különböző kommunikációs eszközök útján adott tájékoztatásoknak ugyanis önmagukban kell egyértelműnek, hitelesnek, igaznak és pontosnak lenniük; a szerződéskötést megelőző pontos tájékoztatás legfeljebb a bírság mértékét enyhítő körülménynek minősülhet.

103. A GVH – eljárás alá vont által is hivatkozott – tájékoztatási célú kampányával¹² kapcsolatban szükséges megjegyezni, hogy a kampány 2012 nyarán zajlott, miközben a jelen versenyfelügyeleti eljárás tárgya az eljárás alá vont 2011. évi tájékoztatási gyakorlata. A kampányt megelőző és követő piackutatás eredményei szerint a fogyasztói csoportok ismertsége – ugyan némileg nőtt a kampány hatására – továbbra is alacsony, a megkérdezettek jelentős része nincs tisztában a konstrukció valós jellemzőivel.
104. Az üzletkötők által – telefonon vagy személyesen – adott szóbeli tájékoztatás tekintetében az eljáró versenytanács arra a következtetésre jutott, hogy a szóbeli tájékoztatás pontos tartalma jelen eljárásban nem bizonyítható, különös tekintettel azok utólagos rekonstruálásával kapcsolatos bizonyítási nehézségekre.
105. A szerződéskötéshez kapcsolódó írásos dokumentumok (így a „Megbízási szerződés”, a „Tájékoztató”, és az RSZ) tekintetében az eljárás alá vont által alkalmazott, szerződéskötéshez kapcsolódó dokumentumok tartalma ismertté vált ugyan, azonban a versenyfelügyeleti eljárásban a dokumentumok alkalmazásának (pl. a dokumentumok átadása, azok tartalmának megismerése / megismertetése a fogyasztóval) feltételei, körülményei nem bizonyíthatók. Ennek kapcsán a Versenytanács tekintettel volt arra, hogy
- a lakosság pénzügyi ismeretei jellemzően alacsonyak, ami nehezíti a pénzügyi termékekkel kapcsolatos szerződéses dokumentumok értelmezését is;
 - a fogyasztói csoport fogalma, működésének lényegi jellemzői nem tekinthetők közismertnek, erre utal az elmúlt években a fogyasztói csoportokat szervező vállalkozásokkal szemben a GVH-hoz és más hatóságokhoz érkező panaszok, illetve a lefolytatott eljárások száma, jellege;
 - a fogyasztó és az eljárás alá vont közötti kapcsolatfelvétel alapját az eljárás alá vont által megjelentetett reklámok képezik, amelyek fogyasztó számára közvetített üzenete jelenti a kiindulópontját annak, hogy a fogyasztó milyen képet alakít ki az érintett áru, szolgáltatás mibenlétéről, amely viszont a fentiek értelmében jogsértőnek minősül, mert nem ad valós képet a fogyasztói csoport konstrukció lényeges jellemzőiről;
 - az eljárás alá vont által a reklámok alapján érdeklődő fogyasztók felé történő minden további információközlés (kereskedelmi kommunikáció) az üzletkötőkkel történő személyes találkozáshoz kötődik, amelynek során történtek nem ismeretesk a Versenytanács előtt, és utólag nehezen is rekonstruálhatók.
106. Mindezek alapján az eljáró versenytanács szerint a szerződéskötéssel kapcsolatos kereskedelmi kommunikációk megtevesztésre, illetve az üzleti döntés (a szerződéskötés, illetve a szerződéses kapcsolat fenntartása) befolyásolására való alkalmasságának megítéléséhez szükséges információk jelen eljárásban nem állnak rendelkezésre, és azok beszerzése az eljárás folytatása esetén sem várható.

Felelősség a kereskedelmi gyakorlatért

107. Az Fttv. – a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatti felelősségről rendelkező – 9. §-ának (1) bekezdése értelmében a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért felel az a vállalkozás, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll.
108. Az eljáró versenytanács megállapította, hogy a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru (szolgáltatás) értékesítése, eladásának ösztönzése az eljárás alá vontnak közvetlenül

¹² http://www.gvh.hu/gvh/alpha?null&m5_doc=7984&pg=72

érdekében állt, mivel a csoporttagokkal kötött szerződések utáni egyszeri regisztrációs díjból és a megbízási díjakból – mint a fogyasztói csoport szervezőjének – bevétele keletkezett.

109. Mindezek alapján a vizsgált kereskedelmi gyakorlatokért az Fttv. alapján az Invest Holding Kft. felelősséggel tartozik.

Összegzés

110. A fentiekre figyelemmel az Fttv. 6. §-a (1) bekezdésében foglalt tényállás fennállása a szerződéskötéshez kapcsolódó tájékoztatásokat illetően a rendelkezésre álló adatok alapján nem bizonyítható, s e tekintetben az eljárás folytatásától sem várható eredmény, ezért az eljáró versenytanács az Invest Holding Kft. által kezelt, működtetett fogyasztói csoportokkal kapcsolatos, szerződéskötéshez kapcsolódó tájékoztatások – vagyis a reklámok kivételével a további vizsgált kereskedelmi gyakorlatok – vonatkozásában a Tptv. 72. §-a (1) bekezdésének a) pontjára tekintettel az eljárást megszünteti.

111. Az eljárás alá vont fogyasztói csoportokkal kapcsolatos, nyomtatott sajtóban megjelent reklámjaival kapcsolatban ugyanakkor az eljáró versenytanács meg állapítja, hogy az Invest Holding Kft. 2011. január 3. és 2011. november 15. között fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott, megsértve ezáltal az Fttv. 3. §-a (1) bekezdésében írt tilalmat, figyelemmel az Fttv. 6. §-a (1) bekezdésének a), bd), bg), bh) és c) pontjaiban foglaltakra.

112. Az eljáró versenytanács a jogsértéssel érintett időszakot a nyomtatott sajtóban megjelent reklámok vonatkozásában, azok alkalmazásának ismert időpontjai alapján határozta meg, figyelemmel arra is, hogy a vizsgált időszak csak 2011. november 15-ig terjedt. Ez egyben azt is jelenti, hogy az eljáró versenytanács a 2011. november 15. után megjelent reklámokat a jelen versenyfelügyeleti eljárásban nem értékelte.

113. A jogsértés Tptv. 77. §-a (1) bekezdésének d) pontja alapján történő megállapításán túlmenően az eljáró versenytanács a Tptv. 77. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján megtiltja a nyomtatott sajtóban megjelentetett jogsértő kereskedelmi kommunikációk alkalmazásával megvalósuló magatartás további folytatását, a jelen döntés kézhezvételétől számított 15 nap elteltével.

114. A fentiek mellett az eljáró versenytanács a Tptv. 78. §-ának (1) bekezdése alapján bírság kiszabását tartotta indokoltnak az eljárás alá vonttal szemben. A bírság mértékének meghatározásával kapcsolatban kialakult versenytanácsai gyakorlatot a GVH Elnökének és a Versenytanács Elnökének 1/2007. számú Közleménye (a továbbiakban: Közlemény) foglalja össze. A Közlemény a Kúria (korábbi elnevezéssel: Legfelsőbb Bíróság) megközelítését figyelembe véve kiemeli, hogy a bírság kiszabásának célja az, hogy a vállalkozásokat visszatartsa a tisztességtelen piaci magatartástól, és egyúttal megteremtse a gazdasági verseny tisztességét. Ez a cél pedig csak olyan mértékű bírsággal valósítható meg, amely a versenyjogsértést megvalósító vállalkozásnak arányos, de érezhető megterhelést jelentő anyagi hátrányt okoz, s olyan összegű, amely az eljárás alá vontat és más vállalkozást hasonló magatartástól visszatart. Az eljáró versenytanács Közleményben összefoglalt gyakorlata szerint a bírság összegének kiindulópontjául szolgálhat a jogsértő tájékoztatással járó költség, vagy a jogsértéssel érintett piacon realizált időarányos árbevétel, amely mértéket a releváns súlyosító és enyhítő körülmények növelhetnek, illetve csökkenthetnek. Ezt követően szükséges annak mérlegelése, hogy az így kalkulált bírságösszeg összességében alkalmas-e a kívánatos következmények elérésére.

115. A Közleményben foglaltakra figyelemmel az eljáró versenytanács a bírság kiszabása során az Invest Holding Kft. érintett termékekkel kapcsolatos, a vizsgált időszakban a nyomtatott sajtóban megjelentetett reklámjainak költségéből indult ki.

116. A kiszabott bírságösszeg vonatkozásában az eljáró versenytanács – a 113. pontban említett szempontokra és a fogyasztói csoportokat szervező vállalkozásokkal szemben lefolytatott eljárásokban követett gyakorlatára figyelemmel – súlyosító körülményként vette figyelembe, hogy

- a jogsértő kereskedelmi kommunikációk közzététele időben elhúzódott (több hónapon át zajlott),
- az elkövetési mód kapcsán nagyfokú intenzitás állt fenn, a jogsértő reklámok a fogyasztók széles körét érték,
- a jogsértő magatartással megcélzott, illetve elért fogyasztói kör részben az átlagosnál sérülékenyebb,
- az érintett szolgáltatás bizalmi jellegűnek minősül,
- a fogyasztó számára egy hosszú távú jogviszonyt eredményez a fogyasztói csoportba történő belépés, így a kereskedelmi gyakorlat hatása időben elhúzódó,
- az eljárás alá vont magatartása felróható, nem éri el az adott helyzetben általában elvárható magatartási mércét, nem felel meg a társadalom értékítéletének, különös tekintettel arra, hogy a GVH joggyakorlata e téren már évekkel ezelőtt kikristályosodott, továbbá bíróságok által is megerősítést nyert.

117. Enyhítő körülményként vette ugyanakkor figyelembe az eljáró versenytanács, hogy a fogyasztók a szerződés megkötéséig további információkhoz juthattak a fogyasztói csoport működésével kapcsolatban.

118. Végezetül, a fentieknek megfelelően kalkulált bírságösszeget az eljáró versenytanács megvizsgálta abból a szempontból, hogy az – figyelemmel az ügy összes körülményeire – kellő mértékű elrettentő erőt képvisel-e, illetve hogy nem haladja-e meg a Tptv.-ben meghatározott törvényi maximumot. Mivel a kommunikációs költségekből kiindulva számított összeg – tekintettel a számos súlyosító és mindössze egy enyhítő körülményre – meghaladta volna a törvényben meghatározott felső korlátot, az eljáró versenytanács az eljárás alá vont előző évi nettó árbevétele 10%-ának megfelelő összegű bírság kiszabását látta indokoltnak.

IX.

Eljárási kérdések

119. A bírságot a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül kell megfizetni, függetlenül attól, hogy a határozattal szemben keresetet terjesztenek-e elő. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) jelen eljárásban alkalmazandó 110. §-ának (1) bekezdése szerint a keresetlevél benyújtásának a döntés végrehajtására nincs halasztó hatálya, az ügyfél azonban a keresetlevélben a döntés végrehajtásának felfüggesztését kérheti. A végrehajtást a kérelem elbírálásáig a Versenytanács nem foganatosíthatja.

120. A bírságnak a GVH 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételei számlája javára történő befizetésekor a közlemény rovatban feltüntetendő

- az eljárás alá vont neve,
- a versenyfelügyeleti eljárás száma,
- a befizetés jogcíme (bírság).

121. A Ket. 171. §-ának (4) bekezdése értelmében a Ket. és egyes kapcsolódó törvények, valamint a miniszteri hatósági hatáskörök felülvizsgálatával összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CLXXIV. törvény (a továbbiakban: Módtv.) 46. §-ával

megállapított VIII. fejezetét kell alkalmazni az e rendelkezés hatálybalépésekor (2012. február 1.) még meg nem indult végrehajtási eljárásokra is.

122. A Ket. 171. §-ának (4) bekezdése alapján alkalmazandó 132. §-ának (1) bekezdése szerint a pénzfizetési kötelezettségének határidőre eleget nem tevő késedelmi pótléket köteles fizetni. A (2) bekezdés szerint a késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része.
123. A bírság és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a GVH megindítja a határozat végrehajtását. E tekintetben a Tpvt. 95/B. § (3) bekezdése alapján a Módtv. 20-22. §-ával megállapított, 2012. február 1-jétől hatályos rendelkezéseket kell alkalmazni a hatálybalépésekor még meg nem indult végrehajtási eljárásokra is. A Versenytanács tájékoztatja a kötelezettet, hogy a Tpvt. 90/A. §-ának (1) bekezdése alapján a GVH által kiszabott, teljesítési határidőben meg nem fizetett bírság (valamint a meg nem fizetett bírság után felszámítandó és meg nem fizetett késedelmi pótlék) behajtása iránt az állami adóhatóság intézkedik.
124. A Ket. jelen eljárásban alkalmazandó, 2012. február 1-je óta hatályos 140. §-ának (1) bekezdése értelmében a végrehajtást megindító hatóság vagy a bíróság függesztheti fel a végrehajtást. A Ket. 140. §-ának (3) bekezdése szerint a végrehajtást megindító hatóság a kötelezett kérelmére kivételesen akkor függesztheti fel a végrehajtást, ha a kötelezett a felfüggesztésre okot adó, méltányolható körülményt igazolta, és a kötelezettet a végrehajtási eljárás során korábban nem sújtották eljárási bírsággal.
125. A Tpvt. 81. §-a értelmében az ügyfél a vizsgálati eljárás szabálytalanságát a szabálytalannak tartott intézkedéstől számított három napon belül írásban kifogásolhatja. A kifogás figyelmen kívül hagyását a vizsgáló a jelentésben, az eljáró versenytanács az eljárást befejező döntésében köteles megindokolni.
126. Tekintettel arra, hogy a jelen esetben az eljárás alá vont által benyújtott, Vj/088-037/2011. számon nyilvántartott iratba foglalt (51-52. bekezdésekben ismertetett, az eljáró versenytanács álláspontja szerint megalapozatlan és indokolatlan) kifogás a versenyfelügyeleti eljárás bármely intézkedésétől számítva három napon túl, így elkésve érkezett, az eljáró versenytanács a kifogást figyelmen kívül hagyta
127. A Tpvt. 74. §-ának (1) bekezdése értelmében az eljáró versenytanács tárgyalást tart, ha azt az ügyfél kéri, vagy az eljáró versenytanács szükségesnek tartja. Az eljáró versenytanács az előzetes álláspont megküldésével egyidejűleg nyilatkozattételre hívja fel az ügyfelet arról, hogy kéri-e tárgyalás tartását. A jelen ügyben az eljárás alá vont kérte tárgyalás tartását, azonban a kitűzött tárgyaláson a szabályszerű értesítés átvétele ellenére nem jelent meg.
128. Az Fttv. 10. §-ának (3) bekezdése alapján a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt a GVH jár el, ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas.
129. Az Fttv. 11. §-ának (2) bekezdése szerint a gazdasági verseny érdemi érintettsége minden egyéb körülményre tekintet nélkül fennáll, ha b) a kereskedelmi gyakorlat országos terjesztésű időszakos lap vagy legalább három megyében terjesztett napilap útján valósul meg.
130. Az eljáró versenytanács megállapította a GVH hatáskörének jelen ügybeni fennálltát, tekintettel arra, hogy az eljárás alá vont által folytatott kereskedelmi gyakorlat részben országos terjesztésű napilapok útján valósult meg, így alkalmas volt a gazdasági verseny érdemi befolyásolására.
131. Az eljárást befejező döntést a Tpvt. – Fttv. 27. §-ának (1) bekezdése alapján alkalmazandó – 63. §-a (2) bekezdésének a) pontja szerint a vizsgálat elrendelésétől

számított három hónapon belül kell meghozni. A Ket. 33. §-a (3) bekezdésének c) pontja alapján a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére irányuló felhívástól az annak teljesítéséig terjedő idő (a jelen eljárásban összességében 314 nap) az ügyintézési határidőbe nem számít be. Mindezekre tekintettel az ügyintézési határidő 2012. december 23-án telik le.

132. A határozat elleni jogorvoslati jogot a Tpvt. 83. §-ának (1) bekezdése biztosítja. A végzéssel szembeni jogorvoslati jog a Tpvt. 72. § (1) bekezdésének a) pontján és 82. §-án alapul. Az egybefoglalt határozat és végzés elleni együttes jogorvoslatra vonatkozó tájékoztatás a Ket. 73. §-ának (3) bekezdésén alapul.

Budapest, 2012. december 13.

dr. Szoboszlai Izabella s.k.
előadó versenytanács tag

dr. Berki Ádám s.k.
versenytanács tag

Váczai Nóra s.k.
versenytanács tag